

ΑΡ. 3601

ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 70

Αριθμός 2812

**Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)**

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση.

Τίτλος: Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου να απαλλάσσει, συμβιβάζει ή παγοποιεί τέλη χαρτοσήμου σε σχέση με εμπορεύσιμα αξιόγραφα που εκδίδει κάποια εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο.

1. Διαδικασία:

Στις 29 Οκτωβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ως Αρχοδία Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων, πρόγραμμα ενισχύσεων, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου να απαλλάσσει, συμβιβάζει ή παγοποιεί τέλη χαρτοσήμου σε σχέση με εμπορεύσιμα αξιόγραφα που εκδίδει κάποια εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001. Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου και ως εκ τούτου συνιστά, με βάση το άρθρο 21, υφιστάμενο πρόγραμμα ενισχύσεων.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρχοδία Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου στην περίπτωση έκδοσης ή μεταβίβασης εμπορεύσιμων αξιογράφων συγκεκριμένης εταιρείας βάσει απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.
- (γ) η ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί κατόπιν διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου και

υπό όρους καθοριζόμενους από αυτό και αφορά την απαλλαγή, συμβιβασμό, ή παγοποίηση των τελών χαρτοσήμου στην περίπτωση εκδόσεως ή μεταβίβασης ομολογιών, χρεωγράφων ή άλλων εμπορεύσιμων αξιογράφων που εκδίδονται από εταιρεία έχουσα νομική προσωπικότητα ή από άλλο νομικό πρόσωπο.

δ) δικαιούχοι να αιτηθούν την παραχώρηση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι οι εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα που εκδίδουν εμπορεύσιμα αξιόγραφα.

Στην περίπτωση μεταβίβασης εμπορεύσιμων αξιογράφων, άμεσοι δικαιούχοι είναι οι αγοραστές ή εκδοχείς των αξιογράφων, οι οποίοι εξαιρούνται από την προβλεπόμενη, σύμφωνα με τους περί Χαρτοσήμων Νόμους, καταβολή των σχετικών τελών χαρτοσήμου. Έμμεσοι δικαιούχοι όμως της ενίσχυσης σε αυτήν την περίπτωση είναι οι εταιρείες που εκδίδουν τα εν λόγω αξιόγραφα καθώς η μείωση του κόστους μεταβίβασής τους καθιστά την απόκτηση των αξιογράφων ελκυστικότερη.

(ε) η ενίσχυση παρέχεται στις εταιρείες / νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τους όρους που καθορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο.

(στ) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση το άρθρο 10 των περί Χαρτοσήμων Νόμων του 1963 μέχρι 1980.

(ζ) δεν προβλέπεται ημερομηνία λήξης του προγράμματος.

(η) σύμφωνα με την Αρχοδία Αρχή, οι απώλειες των δημοσίων εσόδων δεν μπορούν να εκτιμηθούν στο στάδιο αυτό.

(θ) δεν προβλέπεται δυνατότητα σώρευσης της ενίσχυσης με άλλα προγράμματα ενίσχυσης.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.

(β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις του Νόμου:

(i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο. Οι παρεχόμενες ευνοϊκές εξαιρέσεις από την καταβολή των προβλεπόμενων τελών χαρτοσήμου σε σχέση με εμπορεύσιμα αξιόγραφα σημαίνουν παράτηση του Δημοσίου από τέλη που θα εισέπραττε κανονικά και άρα απώλεια δημοσίων εσόδων.

(ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση διότι:

(1) στην περίπτωση έκδοσης εμπορεύσιμων αξιογράφων μειώνει τα έξοδα έκδοσής τους, με αποτέλεσμα οι εταιρείες ή τα νομικά πρόσωπα που εκδίδουν τα εν λόγω αξιόγραφα, ως άμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης, να έχουν εξοικονόμηση πόρων.

- (2) στην περίπτωση μεταβίβασης εμπορευσιμων αξιογράφων, μειώνει τα έξοδα απόκτησης των αξιογράφων καθιστώντας τα ελκυστικότερα για τον αγοραστή, με αποτέλεσμα οι εταιρείες ή τα νομικά πρόσωπα που τα εκδίδουν, ως έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης, να διευκολύνονται στη διαδικασία άντλησης κεφαλαίων από την αγορά.
- (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής διότι η εξαίρεση από την καταβολή του προβλεπόμενου από το Νόμο τέλους χαρτοσήμου δεν εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις έκδοσης ή/και μεταβίβασης εμπορευσιμων αξιογράφων αλλά παρέχεται επιλεκτικά κατόπιν διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Σύμφωνα με το άρθρο 4 και το Πρώτο Παράρτημα των περί Χαρτοσήμων Νόμων του 1963 μέχρι 1980, η έκδοση και η μεταβίβαση ομολογιών, χρεωγράφων ή άλλων εμπορευσιμων αξιογράφων υπόκεινται σε τέλη χαρτοσήμου τα οποία καθορίζονται στο Πρώτο Παράρτημα των πιο πάνω νόμων. Συνεπώς, η εν λόγω ενίσχυση συνιστά μία εξαίρεση από την εφαρμογή του τέλους χαρτοσήμου, η οποία δε δικαιολογείται από τη φύση ή τη λογική των πιο πάνω νόμων και του ευρύτερου φορολογικού συστήματος, αλλά παρέχει οφέλη μόνο σε ορισμένες επιχειρήσεις, δηλαδή τις εταιρείες ή τα νομικά πρόσωπα των οποίων τα εμπορεύσιμα αξιόγραφα εξαιρούνται, κατά την κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου, από τα προβλεπόμενα τέλη χαρτοσήμου. Συνεπώς το κίνητρο είναι επιλεκτικό.
- Η διακριτική ευχέρεια που δίδεται από το νόμο στο Υπουργικό Συμβούλιο να παρέχει με διάταγμα την ευνοϊκή εξαίρεση από τα τέλη χαρτοσήμου ενισχύει τον επιλεκτικό χαρακτήρα του μέτρου, ιδίως εφόσον δεν προβλέπονται σαφή, διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια προσδιορισμού των αξιογράφων ή των επιχειρήσεων, των οποίων τα αξιόγραφα δύνανται να τύχουν της εφαρμογής του πιο πάνω μέτρου.
- (iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην κυπριακή αλλά και στις διεθνείς αγορές, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση, που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις και περιγράφεται στο 3(β)(ii) ανωτέρω, τις θέτει σε πλεονεκτικότερη θέση σε σχέση με τις μη ενισχυόμενες κυπριακές και ξένες επιχειρήσεις.
- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν επι-

πουν στις διατάξεις του Νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες όμως απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς εταιρείες έχουσες νομική προσωπικότητα ή άλλο νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που άμεσοι ή έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι παραγωγοί γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων ή προϊόντων πρώτης μεταποίησης των ανωτέρω κλάδων παραγωγής, οι ενισχύσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.

Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που άμεσοι ή έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επιχειρήσεις-εταιρείες έχουσες νομική προσωπικότητα ή άλλο νομικό πρόσωπο της πιο πάνω κατηγορίας οι ενισχύσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.

- (δ) Περαιτέρω εξετάστηκε σε ποια από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αφού λήφθηκε υπόψη ο στόχος της ενίσχυσης, κρίθηκε ότι αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων που δύνανται να εγκριθούν για να προωθήσουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, στην περίπτωση έκδοσης εμπορευσιμων αξιογράφων, η εξαίρεση από την καταβολή των προβλεπόμενων τελών χαρτοσήμου μειώνει τα έξοδα έκδοσής τους με αποτέλεσμα οι εταιρείες ή τα νομικά πρόσωπα που εκδίδουν τα εν λόγω αξιόγραφα, ως άμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης, να έχουν εξοικονόμηση πόρων. Οι ενισχύσεις αυτής της μορφής, οι οποίες απλώς μειώνουν τα χρηματοοικονομικά έξοδα των δικαιούχων επιχειρήσεων και χορηγούνται χωρίς καμία άμεση υποχρέωση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, εκ μέρους της δικαιούχου επιχείρησης ούτε χρηματοδοτούν άμεσα επενδύσεις ή δημιουργία θέσεων εργασίας ή έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές ενισχύσεις. Οι λειτουργικές ενισχύσεις κατ' αρχήν απαγορεύονται και δύνανται να εγκριθούν από τον Έφορο υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις και σε περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται ρητά στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει

του άρθρου 5(2) του Νόμου και περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση κατηγοριών δημόσιων ενισχύσεων που εμπίπτουν στους τομείς που καλύπτει το άρθρο 5. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση, λόγω του αντικειμένου της, δεν εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων που η έγκρισή της δύναται να εξεταστεί με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς και συνεπώς δεν εγκρίνεται.

Όσον αφορά το σκέλος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης που αναφέρεται στην εξαίρεση της καταβολής των προβλεπόμενων τελών χαρτοσήμου επί της μεταβίβασης εμπορεύσιμων αξιολογίων, η οποία καθιστά ελκυστικότερη την αγορά των εν λόγω αξιολογίων, κρίθηκε ότι δεν μπορεί να εγκριθεί με βάση το άρθρο 5(1)(β) για τους παρακάτω λόγους:

- (i) Η ύπαρξη της ενίσχυσης δε δικαιολογείται από την Αρμόδια Αρχή ούτε και αναφέρονται οποιεσδήποτε αδυναμίες ή προβλήματα τα οποία η ενίσχυση προορίζεται να αντιμετωπίσει, έτσι ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσο ο στόχος της ενίσχυσης συνάδει με το σκοπό έγκρισης των ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 5(1)(β), δηλαδή την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων.
- (ii) το έμμεσο οικονομικό όφελος που προκύπτει για τις δικαιούχους επιχειρήσεις από την εφαρμογή της ενίσχυσης, δηλαδή η αύξηση της εμπορευσιμότητας των αξιολογίων που εκδίδουν και η διευκόλυνση της δανειοδότησής τους από την αγορά, είναι εκ φύσεως αδύνατον να επιμετρηθεί. Η αδυναμία επιμέτρησης της ενίσχυσης δεν επιτρέπει τη διαπίστωση της τήρησης των αρχών της αναγκαιότητας και αναλογικότητας της ενίσχυσης σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο, οι οποίες πρέπει να διέπουν τις εγκρινόμενες από τον Έφορο ενισχύσεις.
- (iii) η διακριτική ευχέρεια που δίδεται από τους περί Χαρτοσήμων Νόμους στο Υπουργικό Συμβούλιο να παύσει την ενίσχυση, όπως και να καθορίζει τους όρους με τους οποίους χορηγείται, αποτελεί ισχυρό λόγο απόρριψης του σχεδίου, διότι αφαιρεί από την κοινοποιηθείσα ενίσχυση το στοιχείο της πλήρους διαφάνειας στην εφαρμογή της, ιδίως όταν δεν προκαθορίζονται οποιεσδήποτε προϋποθέσεις ενεργοποίησης του συγκεκριμένου άρθρου ή οποιαδήποτε αντικειμενικά κριτήρια επιλογής των δικαιούχων.

Γενικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι διοικητικές αποφάσεις, όπως οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, στο βαθμό που αποτελούν διαδικασίες που προορίζονται να δώσουν μια απλή ερμηνεία των κανόνων γενικής εφαρμογής δεν αποτελούν καταρχήν τεκμήριο για την ύπαρξη δημόσιας ενίσχυσης. Εφόσον, όμως, οι διοικητικές αποφάσεις αποκλίνουν, όπως στην προκειμένη περίπτωση, από τους κανόνες γενικής εφαρμογής με σκοπό να ευνοήσουν ορισμένες επιχειρήσεις, αυτές θεωρούνται μέτρα επιλεκτικού χαρακτήρα που στοιχειοθετούν την ύπαρξη μη συμβατής με το Νόμο δημόσιας ενίσχυσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου,

η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται διότι δεν είναι ούτε κατάλληλη αλλά ούτε και ανάλογη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου να απαλλάσσει, συμβιβάζει ή παγοποιεί τέλη χαρτοσήμου σε σχέση με εμπορεύσιμα αξιολογία που εκδίδει κάποια εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο» συνιστά δημόσια ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Η ενίσχυση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου στο βαθμό που άμεσα ή έμμεσα δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι εταιρείες έχουσες νομική προσωπικότητα ή άλλο νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται στην παραγωγή γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων ή προϊόντων πρώτης μεταποίησης των ανωτέρω κλάδων παραγωγής καθώς και επιχειρήσεις-εταιρείες έχουσες νομική προσωπικότητα ή άλλο νομικό πρόσωπο, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας.

Όσον αφορά το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος, η ενίσχυση αυτή εμπίπτει στις κατηγορίες δημόσιων ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 5 του Νόμου, τις οποίες ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, η οποία όμως δεν εγκρίνεται διότι αντιβαίνει προς τις διατάξεις του Νόμου. Ως εκ τούτου, εκδίδεται αρνητική απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε θα πρέπει να καταργηθεί.

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

ΧΡ. ΑΝΑΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

Λευκωσία, 24 Απριλίου 2002

Ε.Λ.Ε.: 25.06.002. 70 (106.1.2.27.2.1.12)